

Eläketurvakeskuksen tutkimustuloksia

- 1 vanhuuseläkeiän nousun vaikutuksista
- 2 osittaisesta varhennetusta vanhuuseläkkeestä
- 3 työurien ja työllisyyden kehityksestä 2000-luvulla

Eläkeuudistus 2017 – mikä muuttui?

Eläkeikä nousi

- Ensin kolmella kuukaudella vuodessa
- 2030 alkaen eläkeikä muuttuu elinajanodotteen perusteella

Kannustimet muuttuivat

- Lykkäyskorotus korvasi superkarttuman
- Eläkekarttumat yhtenäistyivät
- Eläkettä karttuu koko palkasta

Kaksi uutta eläkelajia

- Osittainen varhennettu vanhuuseläke (OVE) korvasi osa-aikaeläkkeen
- Työuraeläke raskaan ja pitkän työuran tehneille

»» Eläkeuudistus 2017 – Eläketurvakeskus (etk.fi)

Tiivis koonti tutkimustuloksista

Eläkeiän nousu on lisännyt työllisyyttä ja myöhentänyt eläkkeelle jäämistä selvästi

- Työllisyys on 1,7-kertaistunut vanhuuseläkeiän kolmen kuukauden nousun myötä vanhan ja uuden eläkeiän välillä.
- Työttömänä, työkyvyttömyyseläkkeellä ja työvoiman ulkopuolella olevien osuus on lisääntynyt lähes yhtä paljon kuin työllisyys vanhan ja uuden eläkeiän välillä.
- Matalasti koulutetuilla ja yksityisellä sektorilla sekä työllisyys että työttömyys, työkyvyttömyys ja työvoiman ulkopuolella olo ovat kasvaneet enemmän kuin korkeasti koulutetuilla ja julkisella sektorilla.
- Työssä vanhuuseläkkeeseen saakka jatkaneilla eläkkeelle siirtymisikä on noussut selvästi, ja työurat ovat pidentyneet loppupäästä useita kuukausia. Matalasti koulutetuilla ja yksityisellä sektorilla kasvu on ollut muita nopeampaa.
- Vanhuuseläkeiän nousu näkyy myös eläkeaikeissa: vuoden nousu alimmassa vanhuuseläkeiässä on nostanut 50 vuotta täyttäneiden palkansaajien aiottua eläkeikää vuodella.

Osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen (OVE) suosio on kasvanut tasaisesti

- OVE otetaan tyypillisesti lähellä sen alaikärajaa. Vuosittain OVE:n ottaa ennen varsinaista vanhuuseläkeikää noin 7 % siihen oikeutetuista. Useampi kuin joka viides ikäluokasta ottaa OVE:n ennen vanhuuseläkeikää. OVE:n suosio on noussut tasaisesti, joten nämä osuudet ovat kasvussa.
- Miehet, yrittäjät, työttömät, yksityisellä sektorilla työskentelevät ja henkilöt, joilla on pidempi työura, sekä henkilöt, joiden samaa sukupuolta olevan vanhemman elinikä on ollut lyhyempi, ottavat OVE:n muita todennäköisemmin.
- Valtaosa OVE:n ottavista on työssäkäyviä. Työmarkkina-asema pysyy yleensä samana OVE:n ottamisen jälkeen. Tyypillisesti työssäkäyvien palkkataso ei laske.
- Kokoaikaisesti työskentelevät OVE:n 61-vuotiaana ottaneet jäävät eläkkeelle useammin heti vanhuuseläkkeen alaikäraajalla ja jatkavat harvemmin töissä tavoite-eläkeikään asti verrattuna niihin, jotka eivät ottaneet OVE:a.
- Vuosittain alimman vanhuuseläkeiän jälkeen noin 2 % siihen oikeutetuista ottaa OVE:n.

Työurat ovat pidentyneet ja sosioekonomiset erot kaventuneet 2000-luvulla

- Yhä suurempi osa siirtyy vanhuuseläkkeelle suoraan työstä. Vuonna 2017 lähes 60 % siirtyi vanhuuseläkkeelle työstä, vuonna 2006 vajaat 40 %.
- Vanhuuseläkkeelle siirtyneiden työurat ovat pidentyneet 4,4 vuodella (mediaani) vuodesta 2006 vuoteen 2017 (33,7 → 38,1).
- Sosioekonomiset erot ovat kaventuneet työllisyydessä, työurien pituuksissa ja työnjättöissä. Työurat ovat pidentyneet erityisesti matalasti koulutetuilla ja työntekijäammateissa toimivilla.
- Terveet työssäolovuodet ovat lisääntyneet selvästi 50–65-vuotiailla.
- Työnantajat suhtautuvat vanhempiin työntekijöihin aikaisempaa myönteisemmin ja heidän näkemyksensä sopivasta vanhuuseläkkeen alaikärajasta on noussut lakisääteisen eläkeiän suuntaisesti. Suomessa työnantajien näkemykset sopivasta eläkeiästä ovat korkeammat kuin Euroopan maissa keskimäärin.

1

Tutkimuksia vanhuuseläkeiän nousun vaikutuksista

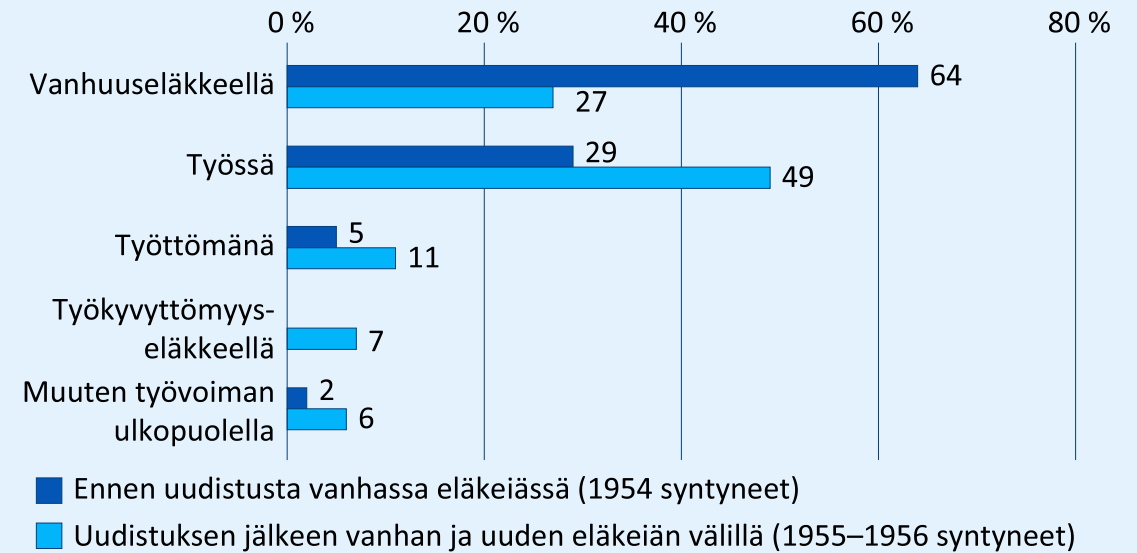

Vuoden 2017 eläkeuudistus on lisännyt työllisyyttä merkittävästi – myös työttömyys ja työkyvyttömyys lisääntyneet

- Työllisyys on 1,7-kertaistunut vanhuuseläkeiän kolmen kuukauden nousun myötä vanhan ja uuden eläkeiän välillä. Uudistuksen seurauksena lähes 50 % oli työssä 63 vuoden iän jälkeen.
- Työttömyys, työkyvyttömyys ja työvoiman ulkopuolella olo ovat lisääntyneet lähes yhtä paljon. Syynä pääosin se, että eläkeiän nousu pidentää työttömänä ja työkyvyttömyyseläkkeellä vietettyä aikaa. Kymmenesosa työssä olleista on kuitenkin siirtynyt pois työstä.
- Matalasti koulutetuilla ja yksityisellä sektorilla työllisyys on kasvanut korkeasti koulutettuja ja julkista sektoria enemmän. Näissä ryhmissä myös työelämän ulkopuolella olevien osuus on noussut enemmän.
- Matalasti koulutetuilla työllisyyden kasvu selittää alle puolet eläkkeelle jäämisen vähenemisestä vanhan ja uuden eläkeiän välillä. Korkeasti koulutetuilla tämä osuus on 60 prosenttia.

» [Tiedote](#)

Työssä, työttömänä ja työvoiman ulkopuolella olevien osuus ennen eläkeiän nousua ja sen jälkeen, %

Lähde: Nivalainen & Ilmakunnas 2023, Eläketurvakeskus

Nivalainen, S. & Ilmakunnas, I. (2023)

[Vuoden 2017 eläkeuudistus: Vanhuuseläkeiän nousun vaikutus työllisyyteen ja muihin työmarkkinatiloihin](#)

Eläketurvakeskuksen tutkimuksia 02/2023

Tutkimuksen aineistona oli kaikki vuosina 1954–1956 syntyneet suomalaiset.

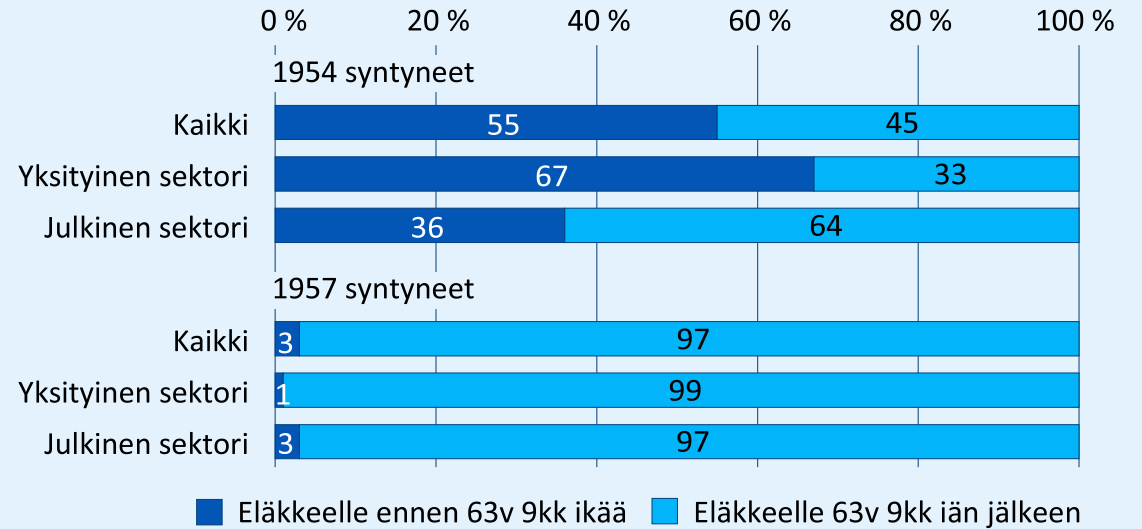

Työssä olleilla vanhuuseläkkeelle siirtyminen on myöhentynyt huomattavasti ja työurat pidentyneet useita kuukausia

- Eläkeiän nousun myötä työstä vanhuuseläkkeelle siirtyminen on myöhentynyt huomattavasti erityisesti yksityisellä sektorilla.
- Kun vuonna 1954 syntyneistä yli puolet jäi eläkkeelle ennen 63 vuoden ja yhdeksän kuukauden ikää, vuonna 1957 syntyneistä käytännössä kaikki jäivät eläkkeelle vasta tämän iän jälkeen.
- 65-vuotiaana tai sitä vanhempana eläkkeelle jääneiden osuus on noussut.
- Vuonna 1957 syntyneet työskentelivät neljä kuukautta pidempään 63 vuoden iän jälkeen kuin vuonna 1954 syntyneet. Yksityisellä sektorilla ja matalasti koulutetuilla kasvu ollut tätä nopeampaa.
- Osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden määrä on lisääntynyt 60–62-vuotiaiden ikäryhmässä, mutta täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden määrä on pysynyt melko ennallaan.

» [Tiedote](#)

Työstä vanhuuseläkkeelle siirtymisikä vuonna 1954 (eläkeikä 63v) ja 1957 (63v 9kk) syntyneillä, %

Lähde: Nivalainen ym. 2023, Eläketurvakeskus

Nivalainen, S. & Ilmakunnas, I. & Laaksonen, M. (toim.) (2023)

[Tutkimuksia vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeelle siirtymisen muutoksista vuoden 2017 eläkeuudistuksen jälkeen](#)

Eläketurvakeskuksen tutkimuksia 01/2023

Tutkimuksessa on tarkasteltu vuosina 1954–1957 syntyneitä, jotka ovat siirtyneet vanhuuseläkkeelle työstä.

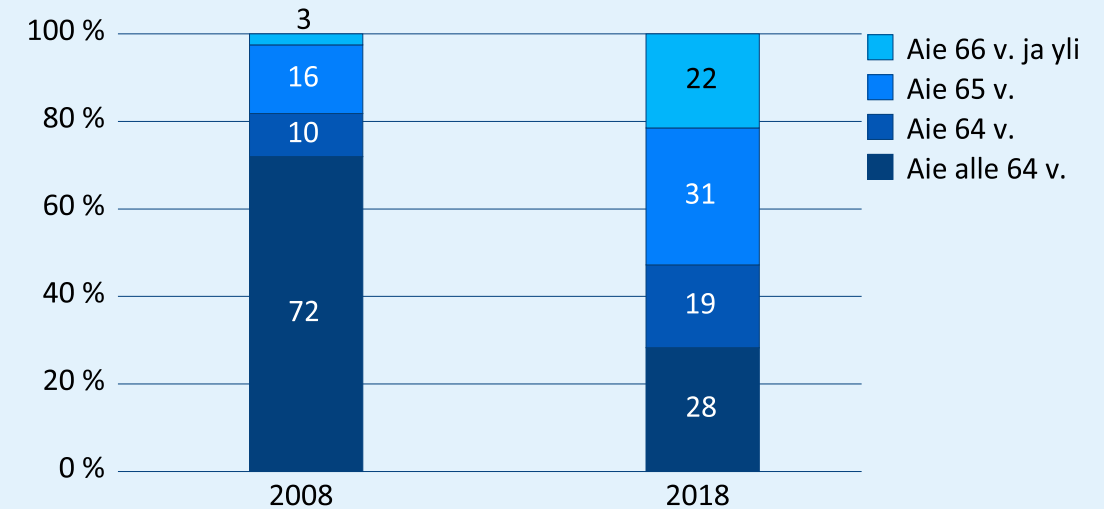

Palkansaajien aiottu eläkeikä myöhentynyt samaa tahtia kuin alin vanhuuseläkeikä noussut

- Vuonna 2018 joka toinen 50–62-vuotias palkansaaja ilmoitti, että aikoo kokoaikaiselle eläkkeelle aikaisintaan 65-vuotiaana. Vielä vuonna 2008 vain joka viides ajatteli näin. Aiottu eläkeikä on noussut liki kaksi vuotta.
- Aiottu eläkeikä on noussut samaa tahtia kuin alin vanhuuseläkeikä. Esimerkiksi vuoden nousu alimmassa eläkeiässä on nostanut aiottua eläkeikää vuodella.
- Oma alin eläkeikä määrittää vahvasti aiottua eläkeikää. Vuonna 2018 vajaa puolet aikoi jäädä eläkkeelle alimmassa vanhuuseläkeiässä ja noin kolmannes aikoi jatkaa tätä pidempään.
- Myöhemmin eläkkeelle aikoivat miehet, korkeasti koulutetut ja ylemmät toimihenkilöt. Sairauspoissaolot ja heikompi työkyky aikaistavat eläkesuunnitelmia.
- Eläkeaikeet ennustavat toteutunutta eläkkeelle siirtymistä hyvin.

» [Tiedote](#)

50–62-vuotiaiden palkansaajien aiottu eläkeikä vuosina 2008 ja 2018, %

Lähde: Nivalainen 2021, Eläketurvakeskus

Nivalainen, S. (2021)

[Eläkeaikeiden muutos vuosina 2008–2018 ja eläkeaikeet vuonna 2018](#)

Eläketurvakeskuksen tutkimuksia 02/2021

Nivalainen, S. (2022)

[From plans to action? Retirement thoughts, intentions and actual retirement: an eight-year follow-up in Finland](#)

Ageing&Society, 42(1), 112–142

Nivalainen, S. (2023)

[Retirement Intentions and Increase in Statutory Retirement Age: 2017 Pension Reform and Intended Retirement Age in Finland](#)

Journal of Aging & Social Policy

Tutkimuksessa käytetty Tilastokeskuksen keräämän Työolotutkimuksen aineistoja 50–62-vuotiaista palkansaajista vuosilta 2008 (n=1 346) ja 2018 (n=1 386).

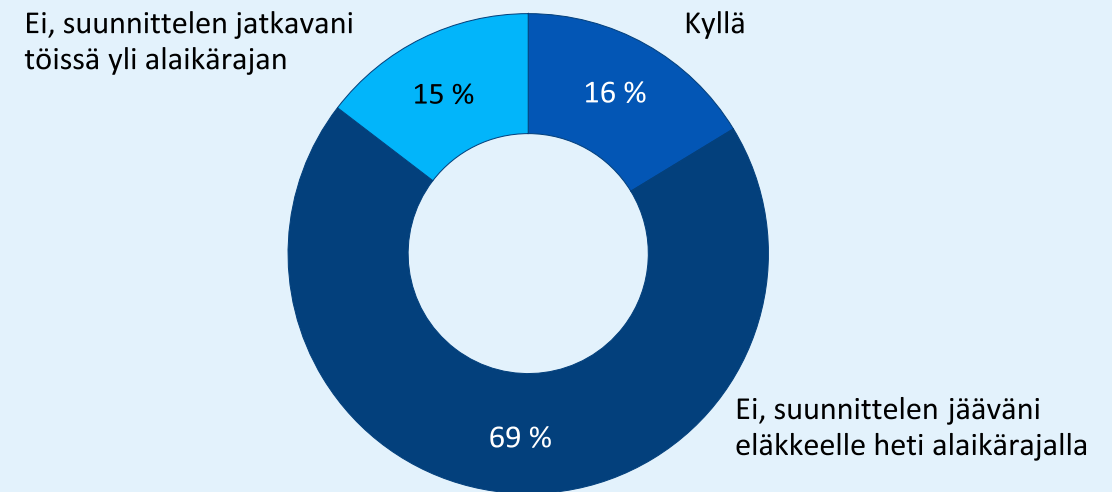

Noin puolet eläkeikää lähestyvistä koki lykkäyskorotuksen kannustavaksi – taloudelliset kannustimet vaikuttavat vain harvan eläkeaikeisiin

- 57 % ajatteli, että lykkäyskorotus kannustaa myöhentämään eläkkeelle siirtymistä. Näin ajattelevat myös aikoivat siirtyä eläkkeelle keskimääräistä useammin vasta oman eläkeikänsä jälkeen.
- 46 % piti varhennusvähennystä kannustavana tekijänä eläkkeelle siirtymisen myöhentämisessä. Varhennusvähennyksen kannustavuudelle ei ollut kuitenkaan vaikutusta aiottuun eläkeikään.
- 84 % arvioi, että elinaikakertoimen eläkettä leikkaava vaikutus tai lykkäyskorotus ei vaikuta heidän suunnittelemaansa eläkkeelle siirtymisikään.
- 16 % ajatteli jatkavansa töissä pidempään näiden taloudellisten kannustimien vuoksi.

» [Tiedote](#)

Onko elinaikakertoimella ja lykkäyskorotuksella vaikutusta suunnittelemaasi eläkeikään? 54–62-vuotiaat, 2016

Lähde: Nivalainen & Tenhunen 2018, Eläketurvakeskus

Nivalainen, S. & Tenhunen, S. (2018)

[Eläketietous, taloudellisten kannustimien vaikuttavuus ja eläkeaiheet](#)

Eläketurvakeskuksen tutkimuksia 01/2018

ETK:n keväällä 2016 toteuttama kysely, joka lähetettiin satunnaisotoksella valituille vuonna 1954–1962 syntyneelle ei vielä eläkkeellä olleelle suomalaiselle. (n= 2 179, vastausaste 54,5 %).

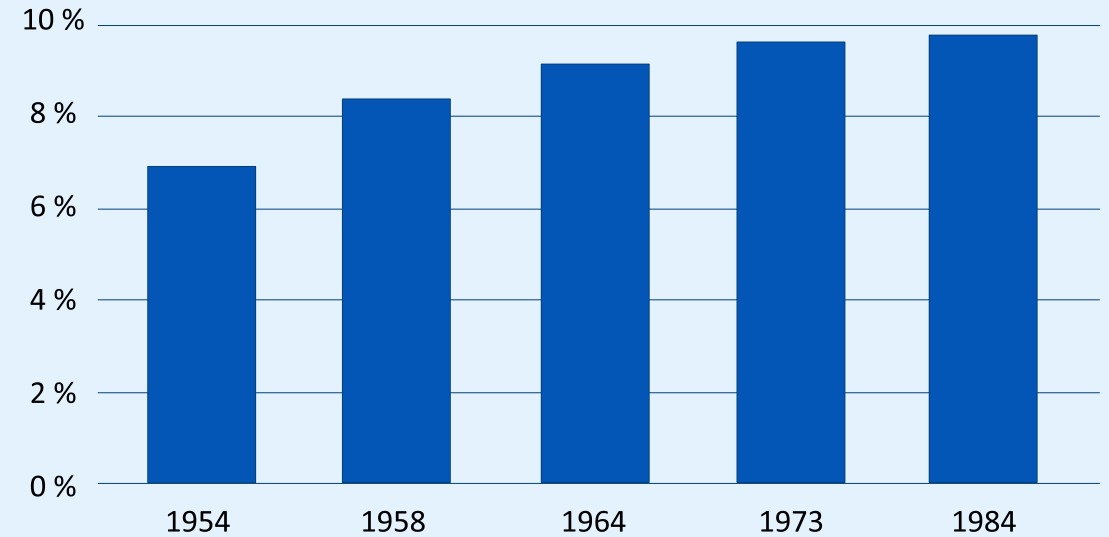

Naiset hyötyvät eläkkeen lykkäämisestä miehiä enemmän

- Vuoden lisätyöskentely yli vanhuuseläkeiän alarajan kasvattaa loppuelämän nettotuloja keskimäärin lähes 10 prosenttia.
- Naiset hyötyvät miehiä enemmän eläkkeelle siirtymisen lykkäämisestä pidemmän elinaikansa vuoksi.
- Korkeakoulutetut hyötyvät tyypillisesti lykkäämisestä enemmän kuin ammattitutkinnon suorittaneet.
- Eri vuosikymmeninä syntyneiden ikäluokkien välillä on vain vähän eroja.
- Työuran pidentämisen suhteellinen hyöty vähenee hiukan seuraavina lykkäysvuosina.
- Yksittäisinä tarkasteluvuosina satunnaiset tekijät, kuten hitaan ansiotason kasvun vaikutus eläkkeiden indeksointiin, voivat vaikuttaa lykkäyksen kannattavuuteen.

» [Tiedote](#)

Loppuelämän nettotulojen summan muutos syntymävuosiluokittain, kun eläkettä lykkää ja työskentelyä jatkaa vuodella

Lähde: Tikanmäki 2020, Eläketurvakeskus

Tikanmäki, H. (2020)

[Eläkkeelle siirtymisen kannustimien arviointi mikrosimulointilaskelmilla](#)

Eläketurvakeskuksen raportteja 12/2020

Eläkkeelle siirtymisen taloudellisia kannustimia on tarkasteltu mikrosimulointimallilla. Laskelmat kuvaavat, kuinka paljon loppuelinkaaren tulot muuttuvat, jos eläkkeelle siirtymistä myöhentää 1–5 vuodella vanhuuseläkkeen alaikärajasta.

2

Tutkimuksia osittaisesta varhennetusta vanhuuseläkkeestä (OVE)

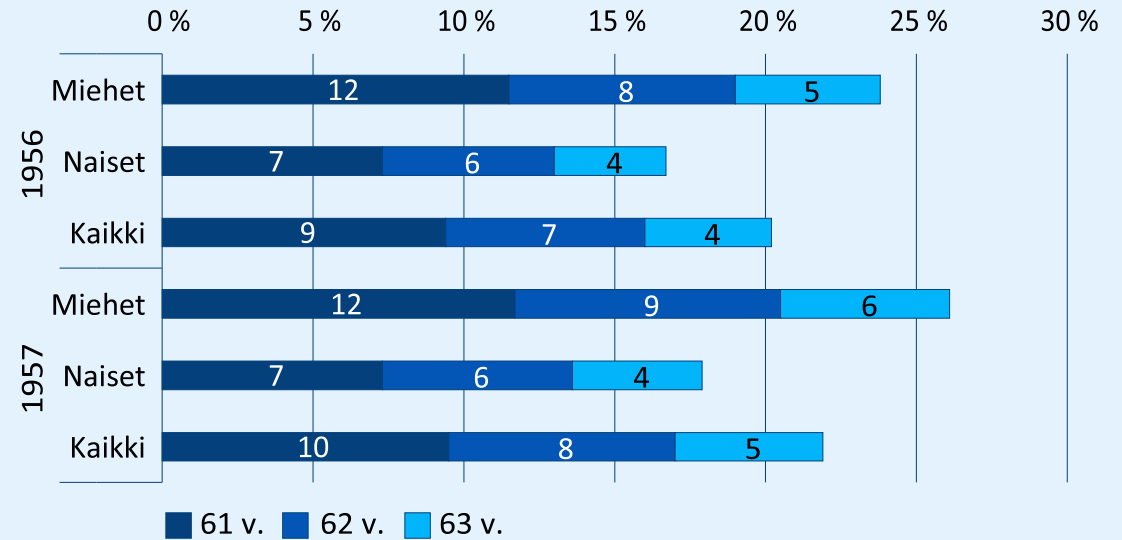
Yli viidesosa ikäluokasta ottaa OVE:n ennen eläkeikää – 61-vuotiaat, miehet, yrittäjät ja työttömät muita useammin

- OVE:n käyttö on vakiintunut. Vuosittain eläkkeen ottaa ennen vanhuuseläkeikää 7 % siihen oikeutetuista. Valtaosa ottaa 50 % kertyneestä eläkkeestä.
- Yleisin ikä ottaa OVE on 61 vuotta. Kymmenesosa 61-vuotiaista on ottanut eläkkeen, miehet naisia useammin.
- Reilu 70 % OVE:n varhennettuna ottaneista on työssä ennen eläkettä. Lähes neljäsosalla on työttömyystausta. Erityisesti työttömät miehet ottavat eläkkeen muita aktiivisemmin.
- Yrittäjät, yksityisellä sektorilla työskentelevät, pidemmän työuran tehneet ja pienempituloiset ottavat OVE:n muita useammin.
- Vuosittain alle 2 % oikeutetuista ottaa OVE:n lykättynä alimman vanhuuseläkeiän jälkeen. Tässä joukossa korkeakoulutetut ja suurituloiset ovat yliedustettuina.

» Tiedote

OVE = osittainen varhennettu vanhuuseläke

Osittaisen vanhuuseläkkeen ennen vanhuuseläkeikää ottaneet kohortin ja iän mukaan, % kohortista

Lähde: Nivalainen ym. 2021, Eläketurvakeskus

Nivalainen, S. & Riekhoff, A-J. & Tenhunen, S. & Salonen, J. (2021)

[Partial old-age pension – A picture of claimants in 2017–2020](#)

Finnish Centre for Pensions, Studies 06/2021

Tutkimuksessa käytetty kokonaisrekisteriaineistoa henkilöistä, jotka ottivat osittaisen vanhuuseläkkeen 2017–2020 ja henkilöistä, joiden olisi ollut mahdollista ottaa eläke.

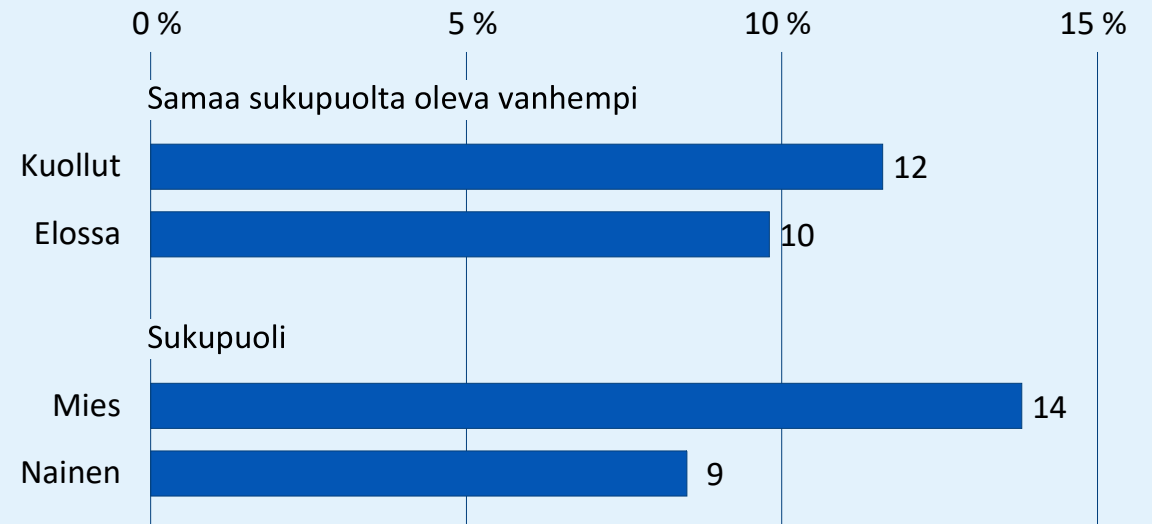
Lyhempää elinikää odottavat ottavat OVE:n heti kun mahdollista muita useammin

- Suomalaisten kiinnostus ottaa OVE heti kun mahdollista on yhteydessä heidän vanhempensa elinikään.
- Ne, joiden samaa sukupuolta oleva vanhempi on kuollut nuorempana, ottavat eläkkeen 61-vuotiaana muita useammin.
- Tämä viittaa siihen, että mitä lyhyemmäksi henkilö arvioi oman elinikänsä, sitä todennäköisemmin hän hakee OVE:a. Lyhempää elinikää odottavat hyötyvät eläkkeen ottamisesta mahdollisimman aikaisin.
- Myös muut lyhempään elinikään yhteydessä olevat tekijät, kuten miessukupuoli, pienemmät tulot ja pienempi varallisuus, lisäävät OVE:n ottamisen todennäköisyyttä 61-vuotiaana.

» Uutinen

OVE = osittainen varhennettu vanhuuseläke

Osittaisen vanhuuseläkkeen
61-vuotiaana ottaneiden osuus, %

Lähde: Nivalainen 2022. Work, Aging and Retirement

Nivalainen, S. (2022)

[Early Pension Claiming and Expected Longevity: A Register-Based Study on the Take-up of the Partial Old-Age Pension in Finland](#)

Work, Aging and Retirement, 8:3, 264–272

[Rinnakkaistallenne](#) Julkarissa

Tutkimuksen rekisteriaineistona kaikki suomalaiset, jotka olivat oikeutettuja osittaiseen varhennettuun vanhuuseläkkeeseen 61-vuotiaana vuosina 2018 ja 2019.

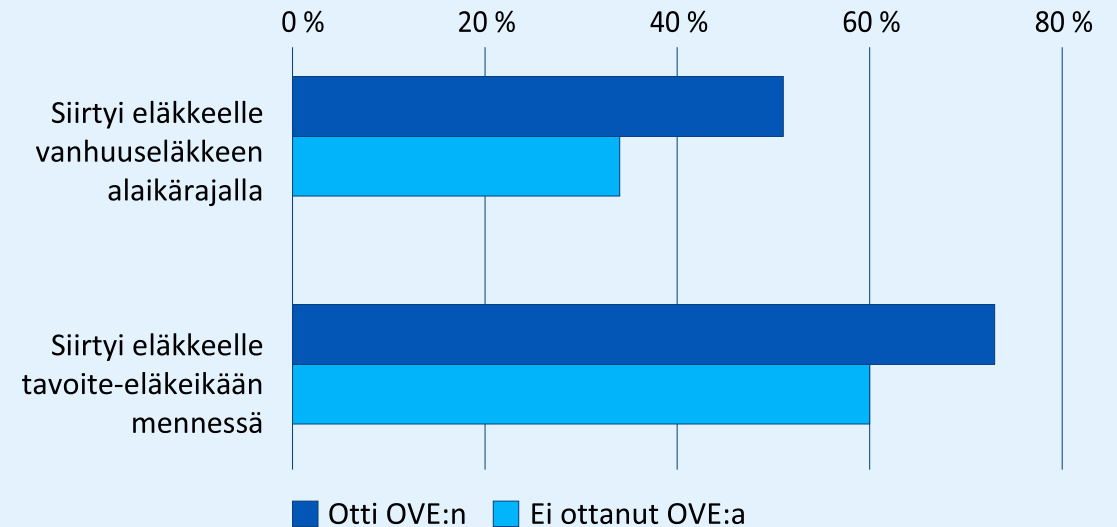
Työssäkäyvät OVE:n ottaneet jäävät muita aikaisemmin varsinaiselle vanhuuseläkkeelle

- Työssäkäyvät OVE:n 61-vuotiaana ottaneet siirtyvät eläkkeelle vanhuuseläkkeen alaikärajalla useammin kuin ne, jotka eivät sitä ota.
- OVE:n ottaneet myös jatkavat harvemmin työskentelyä tavoite-eläkeikään asti.
- Työssäkäyvien joukossa osittainen vanhuuseläke ja osa-aikaeläke ovat toistensa vastakohtia siinä, mitkä väestöryhmät ottavat osittaisen eläkkeen muita useammin.
 - Osittaisen vanhuuseläkkeen nostaneet ovat useammin miehiä, yksityisellä sektorilla työskenteleviä ja perustai keskiasteen koulutuksen saaneita.
 - Osa-aikaeläkkeen ottaneet olivat keskimääräistä useammin naisia, julkisella sektorilla työskenteleviä ja korkeakoulututkinnon suorittaneita.

» Tiedote

OVE = osittainen varhennettu vanhuuseläke

OVE:n ottamisen yhteys vanhuuseläkkeelle siirtymisen ajoitukseen vuonna 1956 syntyneillä

Lähde: Ilmakunnas ym. 2022, Yhteiskuntapolitiikka

Ilmakunnas, I. & Nivalainen, S. & Tenhunen, S. (2022)

[Osa-aikaeläke ja osittainen vanhuuseläke: Yleisyys, taustatekijät ja yhteys vanhuuseläkkeelle siirtymiseen](#)

Yhteiskuntapolitiikka 87:3, 258–70

Tutkimuksessa käytetty rekisteriaineistoa kokoaikaisesti työskennelleistä, jotka ottivat osittaisen eläkkeen (osa-aikaeläke 1954 syntyneillä ja osittainen vanhuuseläkkeen 1956 syntyneillä) 61-vuotiaana tai joiden olisi ollut mahdollista ottaa se.

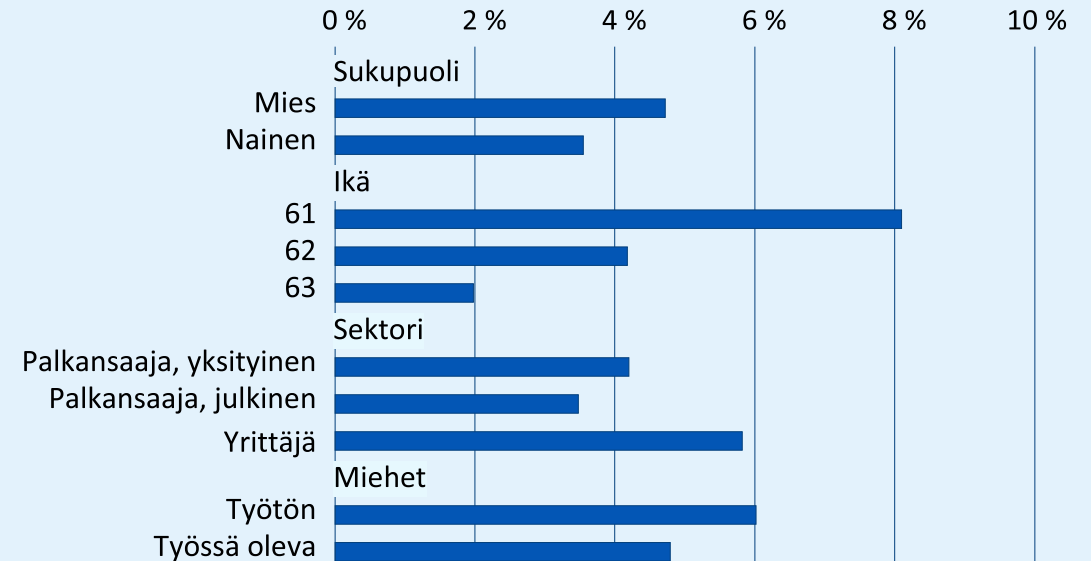
OVE:n alkuvaiheessa 61-vuotiaat, miehet, yrittäjät ja työttömät miehet erottuivat ryhminä, jotka ottivat eläkkeen muita useammin

- Osittaisen vanhuuseläkkeen oli vuoden 2018 kesäkuun loppuun mennessä ottanut vajaat 8 % siihen oikeutetuista. Valtaosa varhennettuna, ennen alinta vanhuuseläkeikää.
- OVE oli ensimmäisen 1,5 vuoden aikana houkutellut erityisesti kahta hyvin erilaista ryhmää, yrittäjiä ja työttömiä miehiä. Eläke otettiin tyypillisesti 61-vuotiaana. Miehet ottivat eläkkeen naisia useammin.
- Valtaosa oli jatkanut työssä. Niistä, jotka olivat työssä ennen OVE:n ottamista, lähes yhdeksän kymmenestä oli työssä myös puoli vuotta eläkkeen oton jälkeen.
- Pieni osa (10 %) osittaisista vanhuuseläkkeistä alkoi varsinaisen vanhuuseläkkeen alarajalla tai sen jälkeen. Lykkääjien ryhmä keskittyi korkeasti koulutettuihin ja korkeassa sosioekonomisessa asemassa oleviin.

» [Tiedote](#)

OVE = osittainen varhennettu vanhuuseläke

Osittaiselle varhennetulle vanhuuseläkkeelle jäämisen ennustettu todennäköisyys, %

Lähde: Tenhunen ym. 2018, Eläketurvakeskus

Tenhunen, S. & Nivalainen, S. & Järnefelt, N. & Salonen, J. (2018)

[Ketkä valitsevat OVEN? Tutkimus osittaiselle varhennetulle vanhuuseläkkeelle siirtymisen taustatekijöistä](#)

Eläketurvakeskuksen tutkimuksia 06/2018

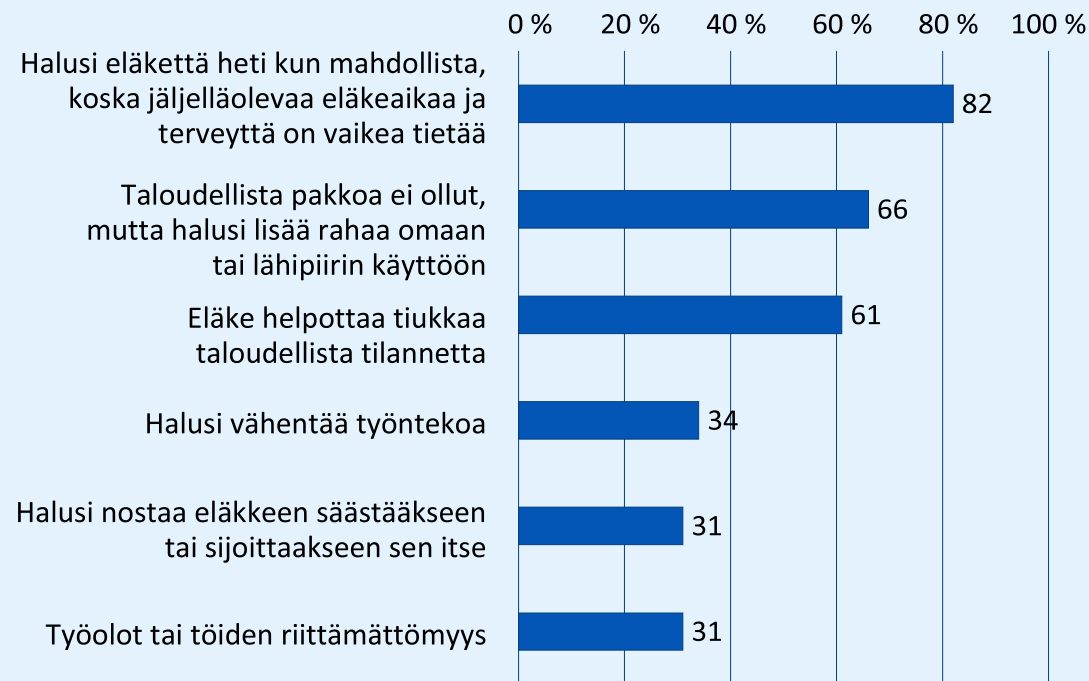
Tutkimuksessa käytetty kokonaisrekisteriaineistoa henkilöistä, jotka ottivat osittaisen vanhuuseläkkeen helmikuun 2017 ja kesäkuun 2018 välisenä aikana ja henkilöistä, joiden olisi ollut mahdollista ottaa eläke.

OVE:n alkukuukausina tärkein syy eläkkeen ottamiselle oli tulevaisuuteen liittyvä epävarmuus, myös taloudellista liikkumavaraa haluttiin

- OVE:n alkukuukausina (helmi-maaliskuussa 2017) tärkein syy eläkkeen ottamiseen oli halu saada eläkettä heti, koska jäljellä oleva elinaika ja terveys on epävarma.
- Myös halu saada ylimääräistä rahaa käyttöön ja taloudellisen tilanteen tiukkuus mainittiin usein.
- 60 % ilmoitti jatkaneensa työntekoa kuten ennenkin, 40 % oli vähentänyt työntekoa tai lopettanut työskentelyn.
- Kaksi kolmesta aikoi ottaa loput eläkkeestä heti kun mahdollista.

Osittaisen vanhuuseläkkeen ottamisen syyt

Lähde: Eläketurvakeskus

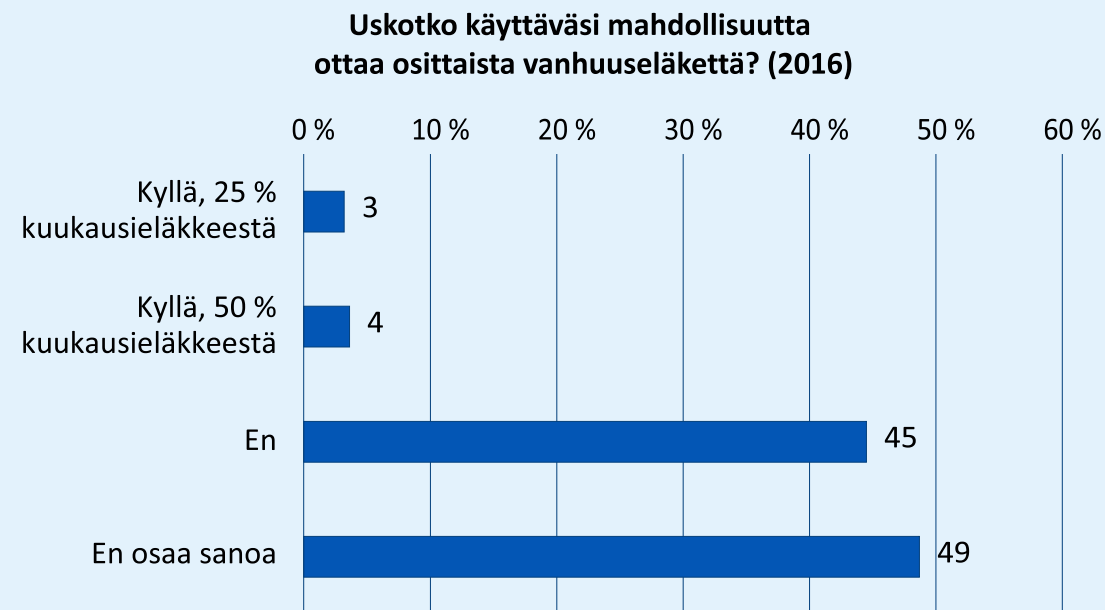
» Tulokset

ETK:n kyselytutkimus osittaisen vanhuuseläkkeen helmi-maaliskuussa 2017 valinneille (N=500).

Ennen eläkeuudistusta tehdyssä kyselyssä 7 prosenttia 54–62-vuotiaista kertoi kiinnostuksestaan OVE:en

- Yhdeksän kymmenestä arvioi ottavansa osittaisen vanhuuseläkkeen varhennettuna.
- Puolet aikoi ottaa 50 prosenttia eläkkeestään.
- 54–56-vuotiaat, yksityisellä sektorilla työskentelevät ja terveyshaasteita kokeneet arvioivat useammin ottavansa osittaisen vanhuuseläkkeen.
- Enemmistö arveli jatkavansa töissä. 13 % arveli lopettavansa työnteon kokonaan.

Lähde: Tenhunen 2017, Eläketurvakeskus

Tenhunen, S. (2017)

[Eläkeikä nousee mutta joustot säilyvät: kyselytutkimus vuoden 2017 eläkeuudistuksesta ja työssäjatkamisaikeista](#)

Eläketurvakeskuksen tutkimuksia 05/2017

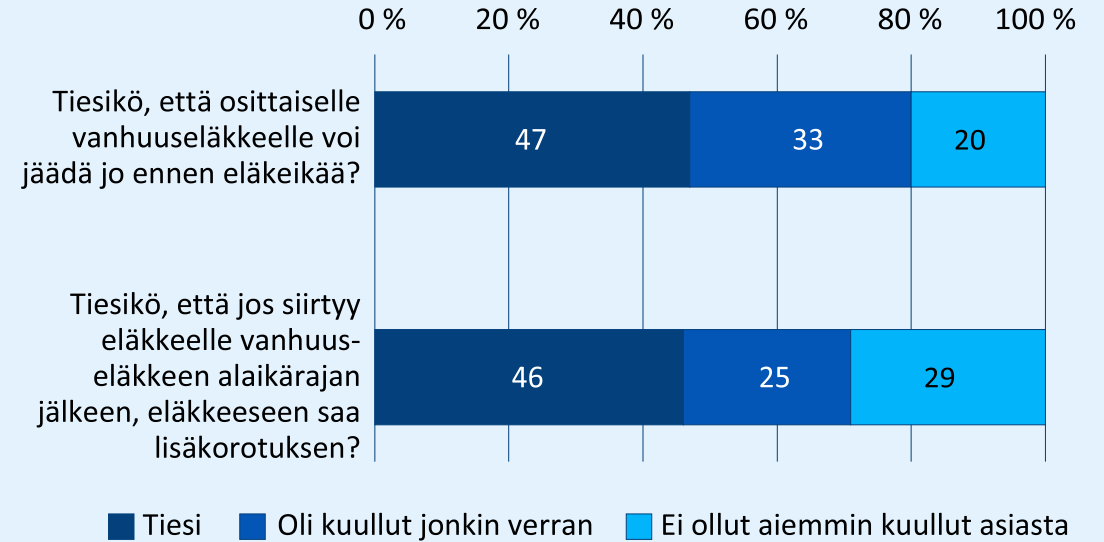
ETK:n keväällä 2016 toteuttama kysely, joka lähetettiin satunnaisotoksella valituille vuonna 1954–1962 syntyneelle ei vielä eläkkeellä olleelle suomalaiselle. (n= 2 179, vastausaste 54,5 %).

OVE:n aloittaminen ennen eläkeikää ja lykkäyskorotuksen vaikutukset ovat melko hyvin tunnettuja

- Neljä viidestä tiesi tai oli kuullut jonkin verran mahdollisuudesta aloittaa osittainen vanhuuseläke jo ennen eläkeikää. Vanhemmat, korkeammin koulutetut ja julkisen sektorin palkansaajat tiesivät-asian muita useammin.
- Useampi kuin kaksi kolmesta tiesi tai oli kuullut jonkin verran, että eläkkeeseen saa korotuksen, jos eläkkeelle siirtyy alimman eläkeiän jälkeen. Yli 55-vuotiaat, korkeammin koulutetut, parisuhteessa olevat ja suurempituloiset tiesivät asian muita useammin.
- Reilu puolet ajatteli, että lykkäyskorotus kannustaa myöhentämään eläkkeelle siirtymistä. Korkeasti koulutetut ajattelivat näin muita useammin.
- Reilu puolet ajatteli myös, että varhennusvähennys kannustaa siihen, ettei osittaista vanhuuseläkettä otettaisi ennen eläkeikää. Miehet ajattelivat näin useammin.

Osittaisen vanhuuseläkemahdollisuuden ja lykkäyskorotuksen tunteminen

Lähde: Tenhunen ym. 2020, Eläketurvakeskus

Tenhunen, S. & Ilmakunnas, I. & Kuivalainen, S. & Liukko, J. & Mustonen, J. & Palomäki, L.-M. (2020)

[Miten hyvin eläkeasiat ja vuoden 2017 eläkeuudistus tunnetaan? Kyselytutkimus eläketurvaan liittyvistä näkemyksistä](#)

Eläketurvakeskuksen tutkimuksia 04/2020

ETK:n syksyllä 2019 toteuttama kysely, joka lähetettiin 5 000:lle satunnaisesti valitulle 25–67-vuotiaalle suomalaiselle (n= 1 757, vastausaste 34 %).

3

Tutkimuksia työurien ja työllisyyden kehityksestä 2000-luvulla sekä työnantajien näkemyksistä eläkeiästä ja yli 55-vuotiaista työntekijöistä

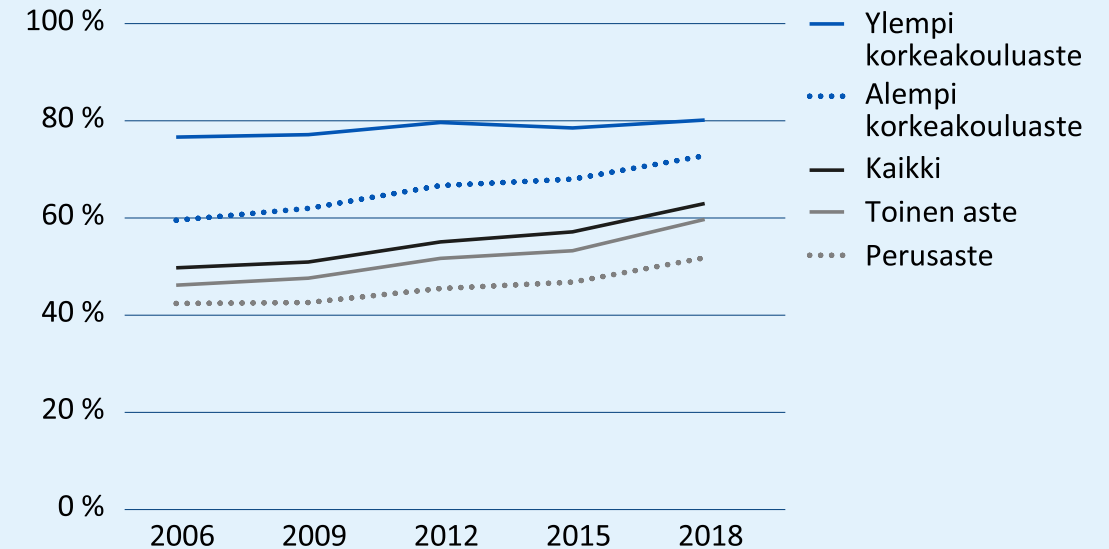

Työllisyys on kasvanut 60–68-vuotiailla – koulutustasojen väliset erot kaventuneet

- Yli 60–68-vuotiaiden työllisyys kasvoi kaikilla koulutustasoilla vuosina 2006–2018.
- Koulutustasojen väliset erot työllisyydessä kaventuivat 60–62- ja 66–68-vuotiailla ja pysyivät ennallaan 63–65-vuotiailla.
- Pienimmät koulutustasojen väliset erot työllisyydessä olivat 60–62-vuotiailla, joiden työllisyysaste oli ryhmistä korkein.
- Suurimmat koulutustasojen väliset erot olivat puolestaan 66–68-vuotiailla naisilla, joiden työllisyysaste oli ryhmistä matalin.

» [Uutinen](#)

60–62-vuotiaiden miesten työllisyysaste
koulutustason mukaan 2006–2018

Lähde: Polvinen ym. 2022, PLoS ONE

Polvinen, A. & Riekhoff, A. & Nivalainen, S. & Kuivalainen, S. (2022)

[Educational inequalities in employment of Finns aged 60–68 in 2006–2018](#)

PLoS ONE 17(10): e0276003

Tutkimuksessa käytetty Tilastokeskuksen aineistoja kaikista 60–68-vuotiaista vuosilta 2006–2018.

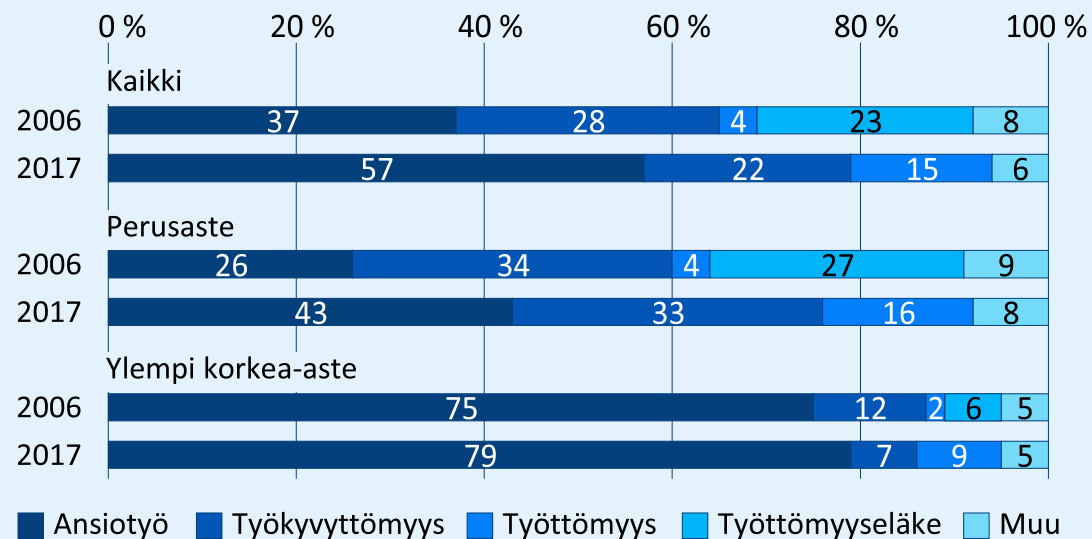

Vanhuuseläkkeeseen saakka työskentely on lisääntynyt, sosioekonomiset erot työurien pituuksissa ovat kaventuneet

- Yhä suurempi osa siirtyy vanhuuseläkkeelle suoraan työstä: vuonna 2017 lähes 60 % siirtyi vanhuuseläkkeelle työstä, vuonna 2006 alle 40 %.
- Vanhuuseläkkeeseen saakka työskentely lisääntyi erityisesti matalasti koulutetuilla. Eläkettä edeltävä työttömyys puolittui.
- Vanhuuseläkkeelle siirtyneiden työurat pidentyivät yli 4 vuodella (mediaani) vuodesta 2006 vuoteen 2017 (33,7 -> 38,1).
- Työurat pidentyivät erityisesti matalasti koulutetuilla ja työntekijäammateissa. Samalla sosioekonomiset erot työurien pituuksissa kaventuivat.
- Alinta vanhuuseläkeikää pidempään työssä jatkaminen vähentyi matalasti koulutetuilla ja yksityisellä sektorilla ja lisääntyi korkeasti koulutetuilla ja julkisella sektorilla.

» [Tiedote](#)

Vanhuuseläkkeelle siirtymisen reitit vuonna 2006 ja 2017, %

Lähde: Nivalainen 2022, Eläketurvakeskus

Nivalainen, S. (2022)

[Sosioekonomiset erot: vanhuuseläkkeelle siirtyminen ja työurat 2006, 2011 ja 2017](#)

Eläketurvakeskuksen tutkimuksia 03/2022

Tutkimuksessa käytetty kokonaisrekisteriaineistoa henkilöistä, jotka siirtyivät vanhuuseläkkeelle vuosina 2006 ja 2017.

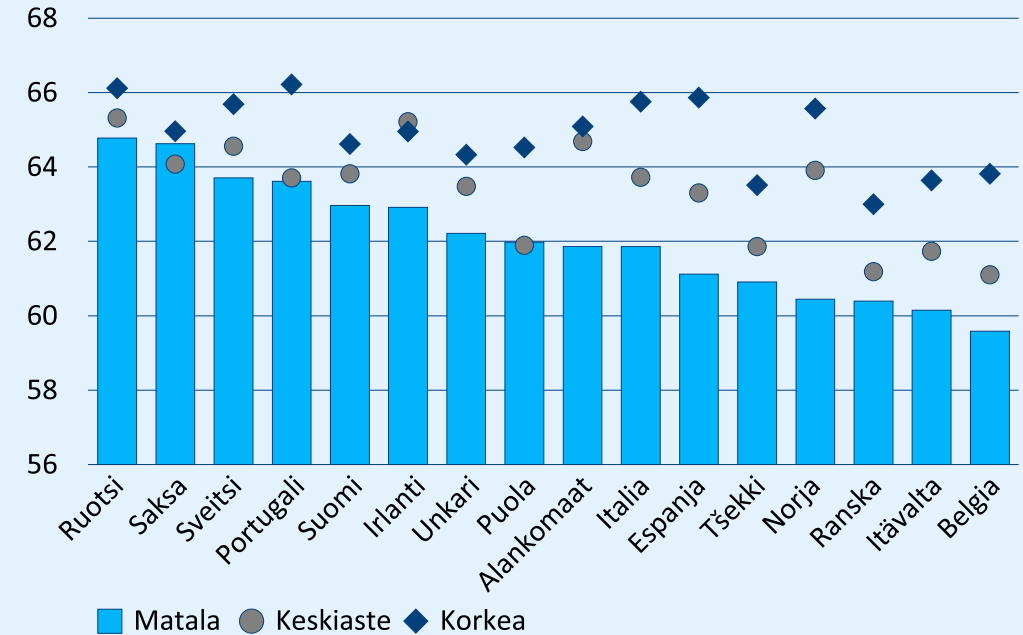

Työssä jatketaan entistä pidempään, mutta koulutustason mukaiset erot ovat edelleen huomattavat

- 2000-luvulla työnjättöikä on noussut keskimäärin 2,5 vuodella Euroopassa.
- Koulutustason mukaiset erot ovat kaventuneet, mutta matalasti koulutetut poistuvat työmarkkinoilta edelleen keskimäärin kolme vuotta aiemmin kuin korkeasti koulutetut.
- Suomi kuuluu Saksan ja Ruotsin ohella maihin, jossa erot ovat kaventuneet erityisen paljon samalla kun työnjättöikä on noussut eniten 2000-luvulla.
- Vaikka 45–65-vuotiaiden koulutustaso on noussut erityisesti naisilla, monissa maissa erityisesti matalasti koulutetut naiset poistuvat työmarkkinoilta edelleen ennen lakisääteistä eläkeikää. Suomessa korkeasti koulutettujen naisten osuus tässä ikäryhmässä on Euroopan korkein.

» [Tiedote](#)

Työnjättöikä koulutustason mukaan vuonna 2020

Lähde: Riekhoff & Kuitto 2022, Eläketurvakeskus

Riekhoff, A.-J. & Kuitto, K. (2022)

[Educational differences in extending working lives: Trends in effective exit ages in 16 European countries](#)

Finnish Centre for Pensions, Studies 02/2022. Helsinki: Finnish Centre for Pensions.

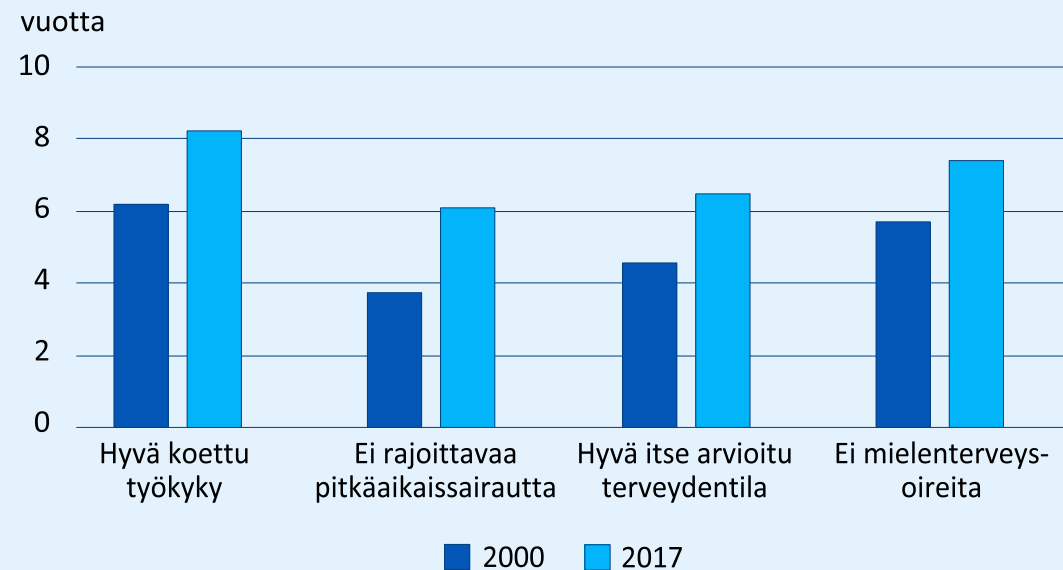

Terveet työssäolovuodet 50–65-vuotiailla lisääntyneet

- Neljällä eri terveystittareilla mitattuna terveet työssäolovuodet 50–65-vuotiailla lisääntyivät selvästi vuosien 2000 ja 2017 välillä. Esimerkiksi koetulla työkyvyllä mitattuna terveet työssäolovuodet kasvoivat 6,2 vuodesta 8,2 vuoteen.
- Terveiden työssäoluvuodien lisäksi myös työssäolo terveysongelmista huolimatta yleistyi.
- Terveystongelmat eivät näytä vaikuttavan työntekoon yhtä paljon kuin aiemmin.
- Koettu työkyky oli keskeisin työssäoloon vaikuttava tekijä.

» [Blogi](#)

Terveiden työssäoluvuodien odote ikävälillä 50–65 vuotta eri mittareilla tarkasteltuna

Lähde: Laaksonen ym. 2022, European J Public Health

Laaksonen, M. & Elovainio, M. & Kainulainen, S. & Leinonen, T. & Jääskeläinen, T. & Rissanen, H. & Koskinen S. (2022)

[Changes in healthy and unhealthy working life expectancies among older working-age people in Finland, 2000–2017](#)

European Journal of Public Health 2022; 32(5):729–734

Tutkimuksessa käytettiin THL:n Terveys 2000- ja FinTerveys 2017 -aineistoja. Terveiden ja sairaiden työssäoluvuodien odotteet laskettiin Sullivanin menetelmällä.

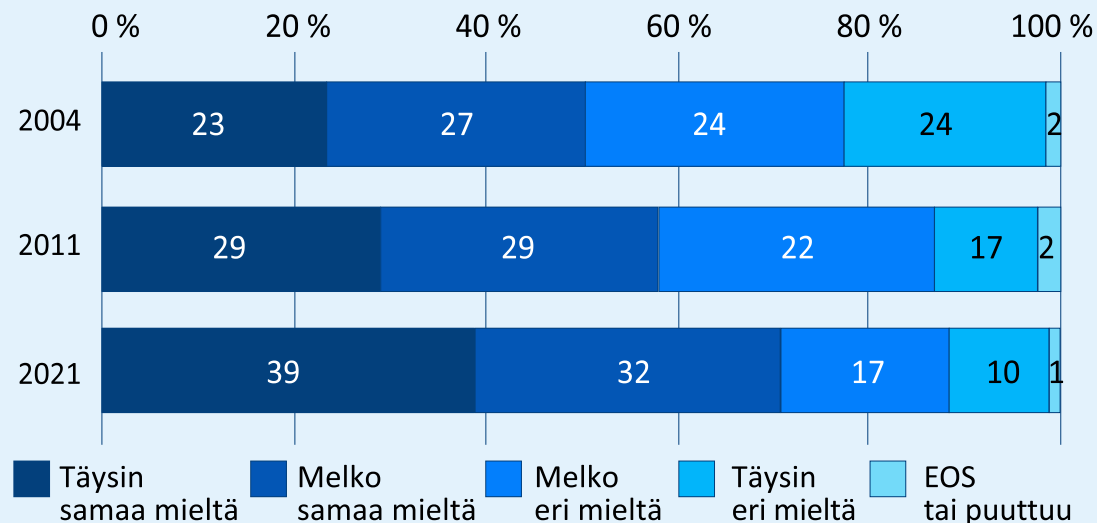

Useimmat työnantajat sopeutuvat hyvin eläkeiän nousuun

- Yli 70 % työnantajista uskoo, että useimmissa työtehtävissä voi jatkaa 65-vuotiaaksi asti. 2000-luvun alkupuolella tätä mieltä oli noin puolet työnantajista.
- Yli 60 % katsoi, että 65 vuotta on sopiva ikä vanhuuseläkkeen alikärajaksi. 65 vuoden vanhuuseläkkeen ikärajaa piti vuonna sopivana useampi työnantaja kuin 62 vuoden ikäraja vuonna 2004.
- Toimialojen välillä on suuria eroja.
- 57 % työnantajista ei kuitenkaan usko työurien pitenevän omalla työpaikallaan.
- Lähes 80 % työnantajista uskoo voivansa palkata uudeksi työntekijäksi yli 55-vuotiaan. Halukkuus työllistää varttuneita työntekijöitä on kasvanut vuodesta 2011. Yksityisellä sektorilla kiinnostus on vähäisempää kuin julkisella sektorilla.

» [Tiedote](#)

"Useimmissa tehtävissä toimipaikallamme voi hyvin jatkaa 65-vuotiaaksi"

Lähde: Järnefelt ym. 2022, Eläketurvakeskus

Järnefelt, N. & Riekhoff A.-J. & Laaksonen, M. & Liukko, J. (2022)

[Työnantajien näkemyksiä eläkeiästä ja työurien pidentämisestä: Työnantajatutkimusten tuloksia vuosilta 2004, 2011 ja 2021](#)

Eläketurvakeskuksen tutkimuksia 01/2022

Aineistona Tilastokeskuksen yksityisen ja julkisen sektorin työnantajilta keräämä kysely keväällä 2021 (n= 1 700).

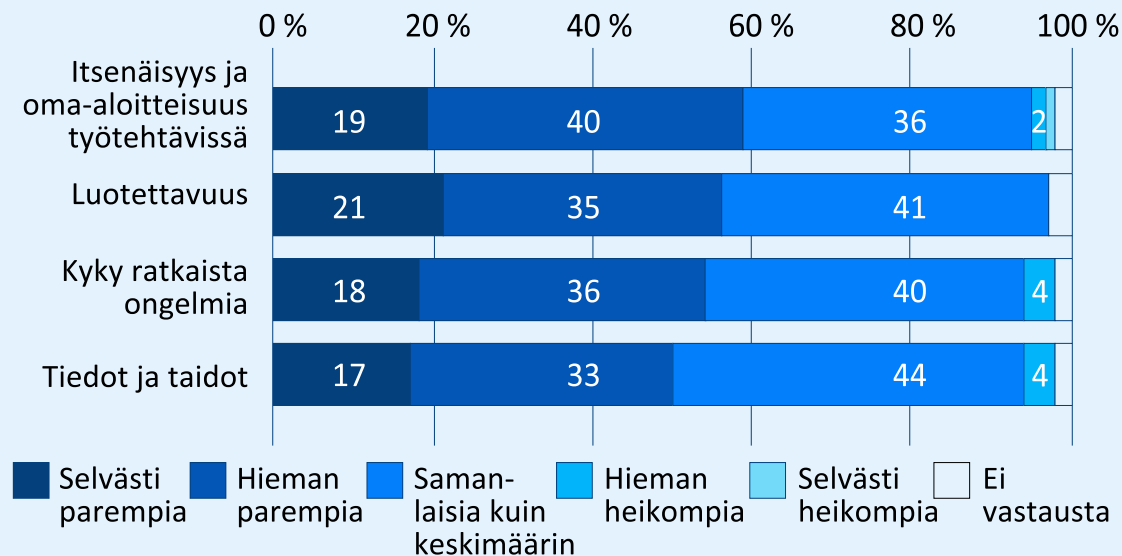

Enemmistö työnantajista pitää yli 55-vuotiaita keskimääräistä itsenäisempinä ja luotettavampina työntekijöinä

- Työnantajien mielestä yli 55-vuotiaat ovat monien ominaisuuksien suhteen yhtä hyviä tai parempia kuin työntekijät keskimäärin.
- 65 % työnantajista koki, että terveyden ja toimintakyvyn ongelmat ovat vähintään jossain määrin este yli 55-vuotiaan palkkaamiselle. Lähes yhtä moni piti vanhentuneita tietoja esteenä palkkaamiselle.
- Mielikuva yli 55-vuotiaista työntekijöinä oli myönteisempi sellaisilla työnantajilla, joiden mukaan toimipaikan työtehtävissä voi hyvin jatkaa 65-vuotiaaksi ja joiden toimipaikalla tuetaan työssä jatkamista vanhuuseläkeikään.
- Työnantajat tukevat työuria useilla erilaisilla toimenpiteillä. Esimerkiksi yli 80 % työnantajista oli valmis muokkaamaan työaikoja tai -järjestelyjä työntekijän iän tai terveyden vuoksi. Yhtä moni sanoi tarjoavansa kiinnostavia työtehtäviä kokeneille työntekijöille.

» [Tiedote](#)

Työnantajien näkemys yli 55-vuotiaista verrattuna työntekijöihin keskimäärin: näissä ominaisuuksissa yli 55-v. pärjäävät parhaiten

Lähde: Järnefelt ym. 2022, Eläketurvakeskus

Järnefelt, N. & Riekhoff A.-J. & Laaksonen, M. & Liukko, J. (2022)

[Työnantajien mielikuvat yli 55-vuotiaista työntekijöistä, tuki työurien jatkumiselle ja esteet palkkaamiselle](#)

Eläketurvakeskuksen tutkimuksia 05/2022

Aineistona Tilastokeskuksen yksityisen ja julkisen sektorin työnantajilta keräämä kysely keväällä 2021 (n= 1 700).

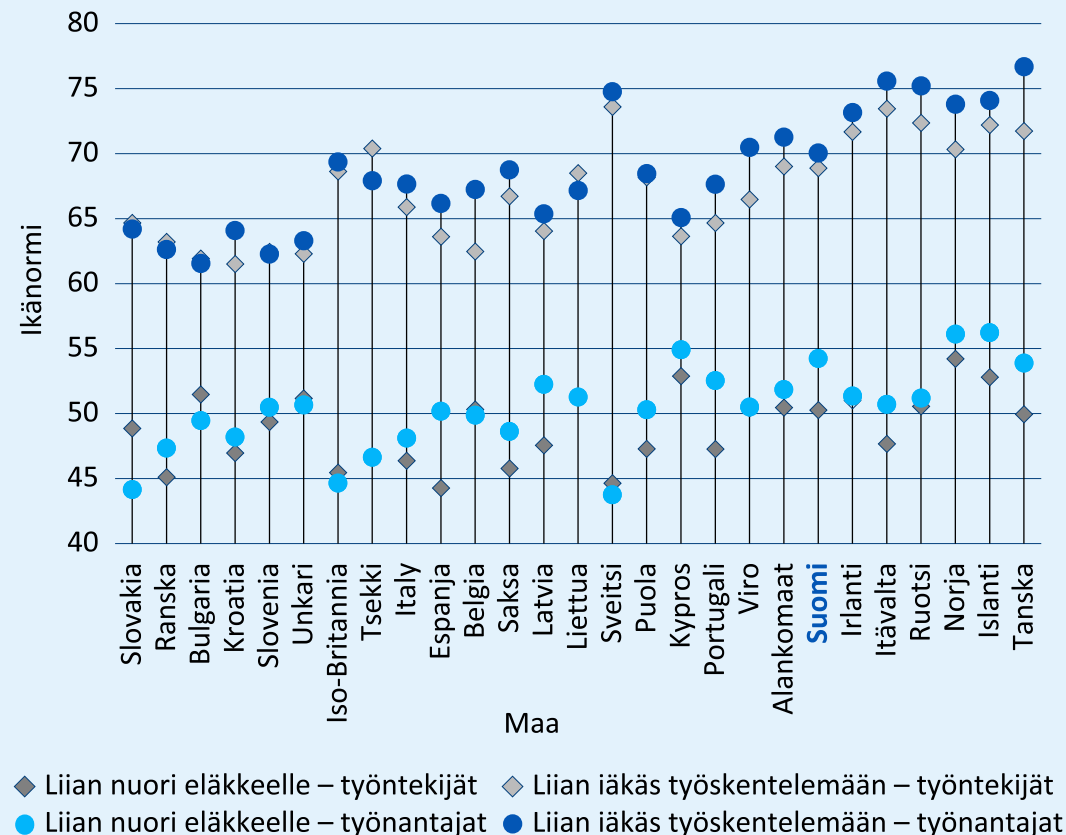

Työnantajat suhtautuvat myöhempään eläkkeelle siirtymiseen myönteisemmin kuin työntekijät

- Suomessa työnantajien näkemykset sopivasta eläkeiästä eli eläkeikänormit ovat korkeammat kuin Euroopan maissa keskimäärin.
- Maan lakisääteinen eläkeikä näyttää olevan vahvasti yhteydessä eläkeikänormeihin.
- Työnantajien normit ovat korkeammat maissa, joissa lakisääteinen eläkeikä on korkeampi.
- Kulttuurikohtaiset ikäkäsitykset vaikuttavat merkittävästi eläkeikänormien taustalla, sillä kussakin maassa työnantajien ja työntekijöiden eläkeikänormit ovat lähellä toisiaan.

» [Uutinen](#)

Työnantajien ja työntekijöiden keskimääräiset ikänormit maittain: “liian nuori jäämään eläkkeelle” ja “liian iäkäs työskentelemään”

Lähde: Riekhoff 2023, Work, Aging and Retirement

Riekhoff, A-J. (2023)

[Employers' Retirement Age Norms in European Comparison](#)

Work, Aging and Retirement. Waad015

Aineistona vuonna 2018 kerätty European Social Surveyn 9. kierros.

Vuoden 2017 eläkeuudistukseen liittyvät vuosittaiset tilastotiedot

- »» Muuttuva vanhuuseläkeikä: ikärajamuutosten seuranta-tilasto
- »» Osittainen varhennettu vanhuuseläke ja työuraeläke: uudet eläkelajit
- »» Uudet eläkelajit ja eläkeuudistus

Yhteystiedot

etunimi.sukunimi@etk.fi

Susan Kuivalainen
Osastopäällikkö,
tutkimus

Ilari Ilmakunnas
Erikoistutkija

Sanna Tenhunen
Ekonomisti

Satu Nivalainen
Ekonomisti

Kati Kuitto
Erikoistutkija